

From: Lugt, Arjen van der <lugt.a>
Sent: 18 May 2017 12:18:09
To: OW-Info
Cc:
Subject: FW: Eerste resultaten gezondheidsonderzoek onder volwassenen en senioren 2016
Attachments: Landelijk Persbericht Gezondheidsmonitor 2016 Embargo-versie.pdf; Oudewater.pdf; Oudewater.pdf

---

Graag inboeken als ingekomen stuk voor de gemeenteraad van Oudewater.

Met vriendelijke groet,

Arjen van der Lugt
Raadsgriffier

E: a.lugt@oudewater.nl
T: 06 – 30 25 64 79

Van: Leeuw, Alide
Verzonden: donderdag 18 mei 2017 11:35
Aan: Lugt, Arjen van der
CC: Vermeij, Bert
Onderwerp: FW: Eerste resultaten gezondheidsonderzoek onder volwassenen en senioren 2016

Dag Arjen,

Op verzoek van wethouder Vermeij stuur ik je deze mail met de gezondheidsmonitor van Oudewater (volwassenen en senioren).
Wil je die aan de raad sturen?

Met de volgende toelichting:

Dit zijn nog 'slechts' de uitkomsten van de monitor die vorig jaar is afgenomen. Er zijn nog geen vergelijkingen met de vorige monitor.
Die volgen over enkele weken. Na de zomer volgt een rapportage met achtergrondgegevens.
Daarna kunnen we meer en betere conclusies trekken dan op basis van deze cijfers het geval is.

Maar ook deze cijfers zijn interessant, ze staan niet geheel op zichzelf: er zijn vergelijkingen met de subregio Utrecht West (De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort, Oudewater) en met de regio Utrecht (provincie Utrecht m.u.v. de stad Utrecht).

Met vriendelijke groeten,

Alide de Leeuw
Beleidsadviseur team Sociaal Beleid

06-35113543
Aanwezig maandag t/m vrijdag(ochtend)

De gemeenten Oudewater en Woerden werken samen.
De organisatie van Woerden werkt voor beide zelfstandige gemeenten.
Bezoek www.oudewater.nl of www.woerden.nl of bel 14 0348.

Van: Evelien Nijland [<mailto:ENijland@gqdru.nl>]
Verzonden: dinsdag 9 mei 2017 17:33
Aan: Vermeij, Bert; Leeuw, Alide
CC: Mieke Doesburg; Bennita IJtsma; Françoise Schutz
Onderwerp: Eerste resultaten gezondheidsonderzoek onder volwassenen en senioren 2016

Geachte heer/mevrouw,

Met genoegen presenteren we u de eerste resultaten van het gezondheidsonderzoek onder volwassenen en senioren dat eind 2016 heeft plaatsgevonden in uw gemeente. In het najaar 2016 ontvingen 83.489 volwassenen en senioren in de regio Utrecht een uitnodiging om deel te nemen aan het gezondheidsonderzoek dat in samenwerking met CBS en RIVM is uitgevoerd. In vergelijking met de rest van Nederland was de respons in de regio Utrecht met name onder senioren goed (respons volwassenen: 38.2%; respons senioren: 58.0%).

In de bijlage vindt u een tabel met de gegevens van de volwassenen uit uw gemeente en een tabel met de gegevens van de senioren in uw gemeente. De gegevens van uw gemeente zijn vergeleken met de regionale gegevens (provincie Utrecht), de subregio, waar uw gemeente toe behoort, is vergeleken met regionale gegevens (provincie Utrecht) en de regionale gegevens zijn, waar mogelijk, vergeleken met de gegevens van de totale Nederlandse bevolking. Indien een percentage significant afweek is dit percentage vetgedrukt.

In de bijlage vindt u daarnaast onder embargo het landelijk persbericht dat donderdag 11 mei door GGD GHOR Nederland in samenwerking met CBS en RIVM naar buiten wordt gebracht. In het persbericht worden de eerste provinciale en landelijke gegevens over ervaren gezondheid, aandoeningen en lichamelijke beperkingen naar buiten gebracht. Met het CBS en RIVM is afgesproken dat de GGD-en niet voor 11 mei de gegevens naar buiten brengen. *Daarom verzoeken wij u deze cijfers tot donderdag binnen uw gemeente te houden.*

Met deze cijfers krijgt u inzicht in de problematiek in uw gemeente/subregio. Indien uw gemeente voor het onderzoek gekozen heeft voor een ophoging van de steekproef om zo gegevens te verkrijgen op wijkniveau, ontvangt u deze over enkele weken. Ook de vergelijking met de gegevens van het vorige onderzoek uit 2012 ontvangt u dan. Een rapportage met daarin achtergrondgegevens (bijv risicogroepen) ontvangt u na de zomer.

Wij hopen dat deze gegevens een bron van inspiratie zullen zijn voor uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

Noortje van Tankeren,
Sectormanager Algemene Publieke Gezondheid

Met vriendelijke groet,

Evelien Nijland
Onderzoeksassistent
GGD regio Utrecht
T 0306086022
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag

[GGD regio Utrecht e-mail disclaimer](#)

--

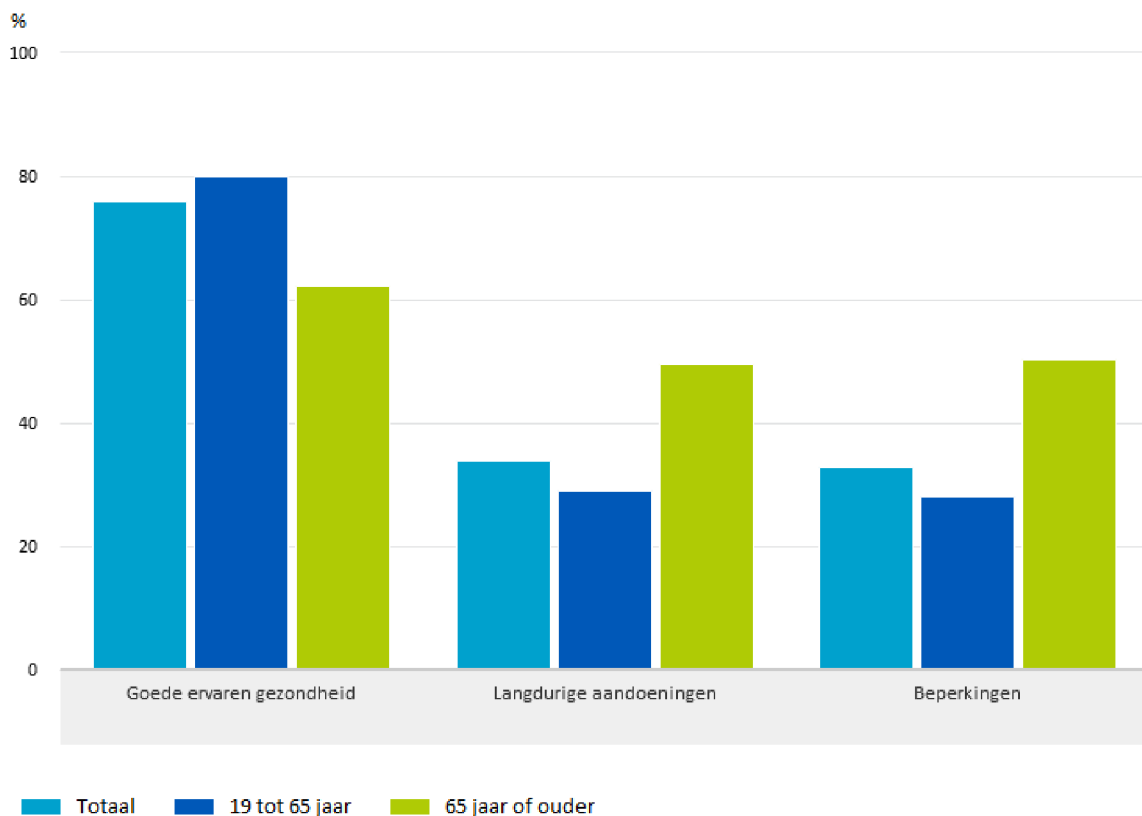
De disclaimer van toepassing op deze e-mail vindt u op [woerden.nl](#)

Regionale verschillen in gezondheid

Een derde van de volwassenen geeft aan door gezondheidsproblemen beperkt te zijn in reguliere activiteiten. Ook geeft een derde aan één of meer langdurige aandoeningen te hebben. Toch ervaart drie kwart de eigen gezondheid als goed of zeer goed. Er bestaan regionale verschillen in deze gezondheidsindicatoren. Dit blijkt uit nieuwe landelijke en regionale cijfers van de gezamenlijke Gezondheidsmonitor van GGD'en, CBS en RIVM. Bijna een half miljoen Nederlanders van 19 jaar en ouder namen in 2016 deel aan dit grootschalige onderzoek door een vragenlijst in te vullen.

Van de 65-plussers geeft de helft aan één of meer langdurige aandoening(en) te hebben en zegt ook de helft beperkt te zijn in activiteiten die mensen gewoonlijk doen, vanwege een probleem met de gezondheid. Bij de 19- tot 65-jarigen ligt dit met 29 en 28 procent veel lager. Een ruime meerderheid (62 procent) van de 65-plussers beoordeelt de eigen gezondheid over het algemeen als (zeer) goed. Bij de 19- tot 65-jarigen is dit 80 procent.

Ervaren gezondheid, langdurige aandoeningen en beperkingen, 2016

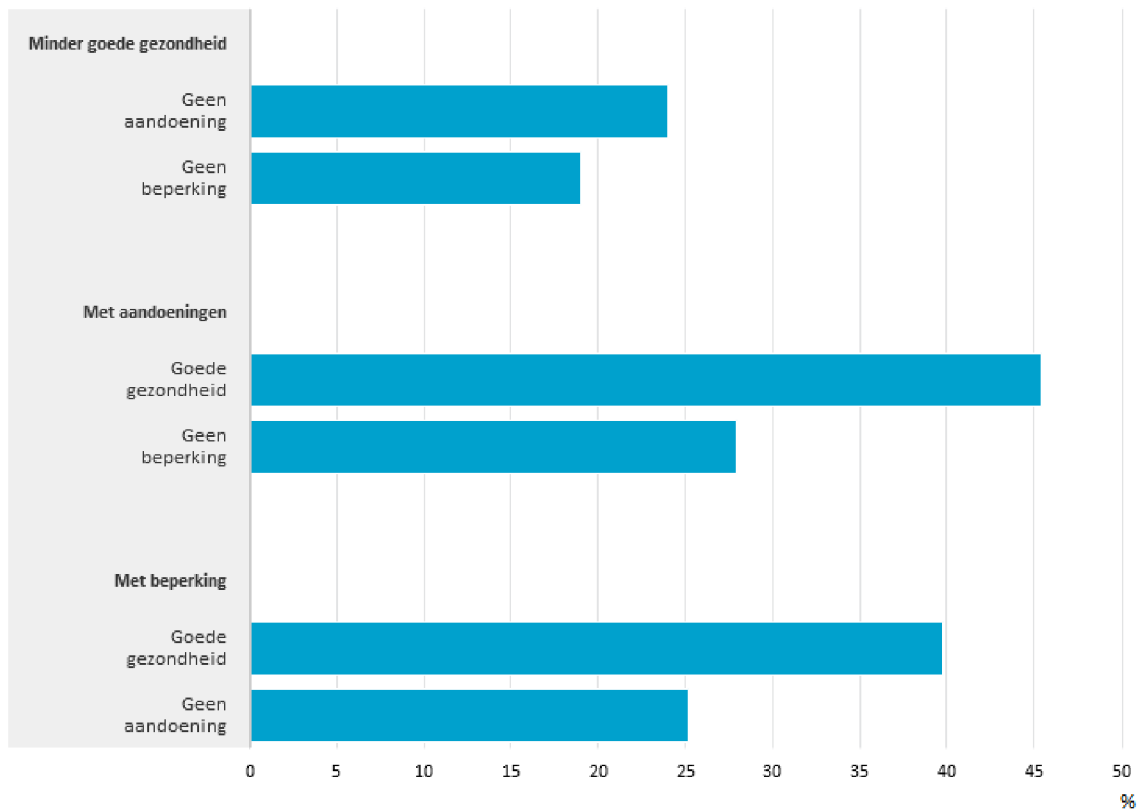
Bron: GGD'en, CBS, RIVM

Aandoening, beperking en een mindere gezondheidservaring gaan niet altijd samen

Het hebben van één of meer langdurige aandoeningen betekent niet automatisch dat mensen ook beperkingen hebben in de reguliere activiteiten, of dat ze hun gezondheid als minder dan goed

ervaren. Van de mensen die aangeven een aandoening te hebben zegt bijvoorbeeld 28 procent geen beperking te hebben als gevolg van gezondheidsproblemen. Ook ervaart 45 procent van de mensen met een aandoening de eigen gezondheid in het algemeen als (zeer) goed.

Combinaties van ervaren gezondheid, langdurige aandoeningen en beperkingen, 2016

Bron: GGD'en, CBS, RIVM

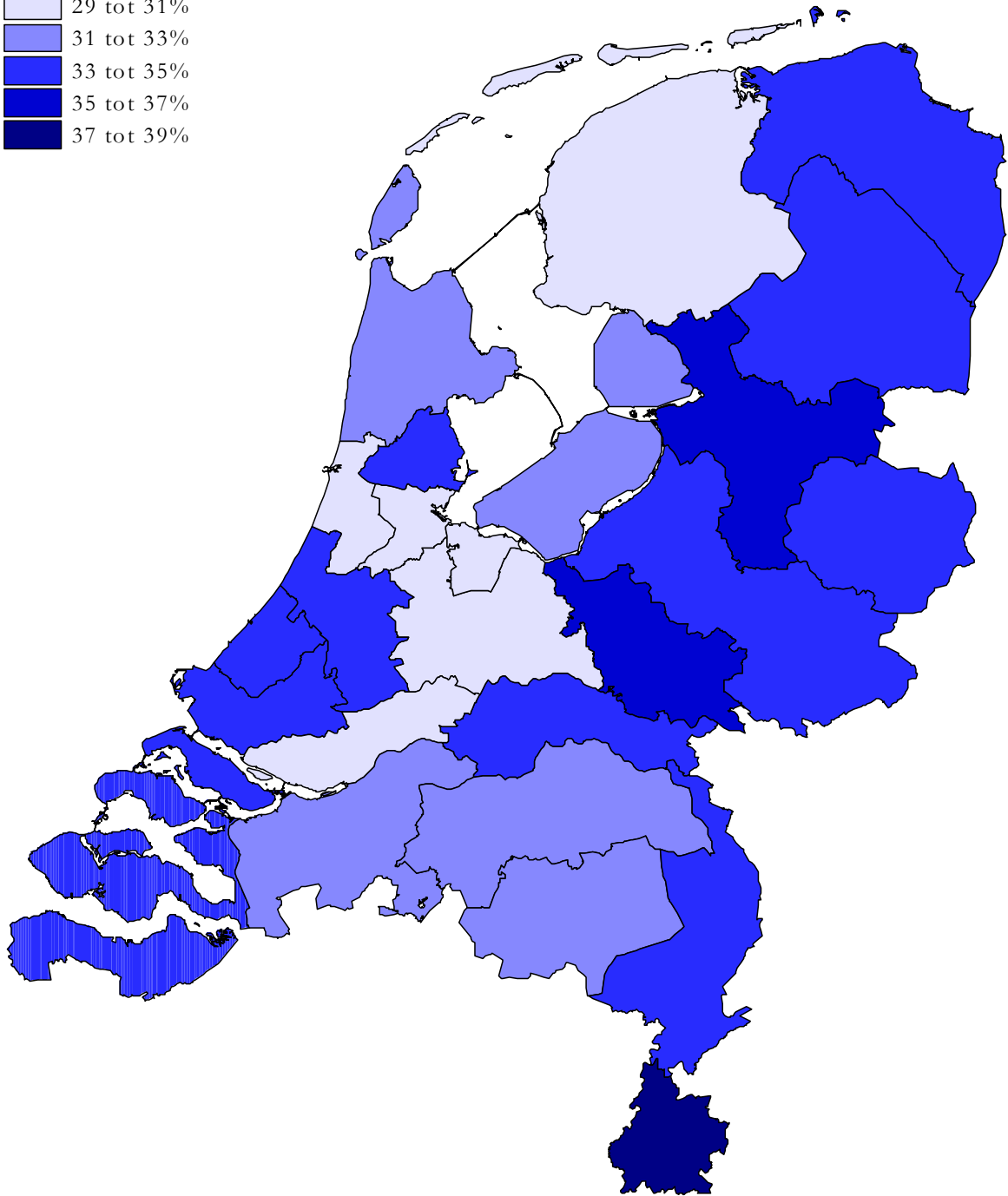
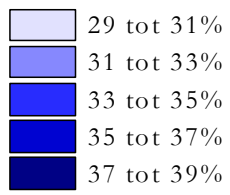
Regionale gezondheidsverschillen

In Nederland bestaan regionale verschillen in ervaren gezondheid, het hebben van langdurige aandoeningen en het hebben van beperkingen. De GGD-regio's Utrecht en Kennemerland zijn voorbeelden van regio's waar de ervaren gezondheidstoestand van de bevolking relatief goed is. In deze twee gebieden zijn er, vergeleken met het landelijke gemiddelde, meer mensen die de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaren, minder mensen die een langdurige aandoening rapporteren en minder mensen die aangeven beperkt te zijn door een gezondheidsprobleem.

Er zijn ook GGD-regio's waar mensen juist vaker gezondheidsproblemen rapporteren. Dat geldt bijvoorbeeld voor Zuid-Limburg en Rotterdam-Rijnmond, die op de drie factoren minder scoren dan gemiddeld.

Het aandeel mensen dat aangeeft beperkingen te ondervinden, loopt uiteen van 29 tot 38 procent in de verschillende GGD-regio's.

Beperkingen door problemen met gezondheid (19 jaar of ouder), naar GGD-regio, 2016

Bron: GGD'en, CBS, RIVM

Achtergrond van regionale verschillen

Verschillende factoren kunnen een rol spelen bij het vóórkomen van regionale verschillen in ervaren gezondheid. Die verschillen hangen samen met bijvoorbeeld bevolkingssamenstelling, opleidingsniveau, leefstijl, zorggebruik en omgevingskenmerken. Zo is een mogelijke verklaring van de regionale gezondheidsverschillen het relatief hoge aantal 65-plussers in Limburg en de relatief jonge bevolking in regio Utrecht. De GGD'en analyseren de regionale uitkomsten, bekijken waar eventuele gezondheidsverschillen door worden veroorzaakt en adviseren over een mogelijke aanpak.

Gezamenlijke Gezondheidsmonitor GGD'en, CBS en RIVM

Vanaf 11 mei 2017 staan de landelijke en regionale cijfers van 21 gezondheids- en leefstijlindicatoren van de gezamenlijke Gezondheidsmonitor op StatLine en op www.volksgezondheidenzorg.info. Later dit jaar komen de samenwerkende partijen met meer cijfers over gezondheids- en leefstijlonderwerpen op regionaal en lokaal niveau.

De cijfers van de Gezondheidsmonitor 2016 leveren input voor landelijk, regionaal en lokaal gezondheidsbeleid. Met de decentralisaties in het sociaal domein, die de laatste jaren zijn doorgevoerd, hebben gemeenten en gezondheidsorganisaties een toegenomen behoefte aan gegevens over gezondheid en leefstijl.

GEZONDHEIDSMONITOR 19-64 JAAR 2016

Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater n=435 Respons=39,5% %	Subregio Utrecht West n=3343 Respons=40,9% %	Regio Utrecht n=16949 Respons=38,1% %	Nederland n=221.881 Response=32,7% %
Algemene kenmerken				
Burgerlijke staat				
Eenpersoonshuishouden	12,0	12,4	15,6	
Gehuwd/samenwonend	72,4	70,4	66,4	
Huishoudsamenstelling				
Eenoudergezin	5,8	8,0	7,4	
Huishoudens met thuiswonende kinderen jonger dan 18 jaar	36,9	37,8	36,0	
Huishoudens met thuiswonende kinderen van 18 jaar en ouder	14,8	16,1	12,1	
Herkomst				
Inwoners met een niet-Westerse migratieachtergrond	1,8	8,2	13,7	
Sociaal economische status				
Werksituatie				
Betaalde werkkring	82,0	82,7	79,0	
Werklozen	4,4	3,5	4,3	
Arbeidsongeschikten	4,2	5,4	5,0	
Bijstandsuitkeringen	1,3	1,7	2,9	
Studenten	8,7	7,5	11,1	
Gepensioneerden	1,4	1,6	1,6	
Huismannen/huisvrouwen	10,7	9,9	8,8	
Opleidingsniveau				
Laag opgeleiden	2,1	4,2	4,2	
Hoog opgeleiden	33,3	40,8	48,9	
Gezondheid				
Lichamelijke gezondheid				
Eén of meer langdurige ziekte(n) of aandoeningen (langer dan 6 mnd)	20,8	26,8	26,4	29,2
Ernstig beperkt vanwege problemen met de gezondheid	2,6	2,8	3,5	4,5
Minimaal één beperking in horen, zien of mobiliteit	5,0	7,3	8,4	10,9
Mentale gezondheid				
Hoog risico op angststoornissen en depressieve klachten	2,8	4,5	5,9	7,1

GEZONDHEIDSMONITOR 19-64 JAAR 2016

Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater n=435 Respons=39,5% %	Subregio Utrecht West n=3343 Respons=40,9% %	Regio Utrecht n=16949 Respons=38,1% %	Nederland n=221.881 Response=32,7% %
Leefstijl				
Overgewicht en beweggedrag				
Gewicht				
Overgewicht (incl. ernstig overgewicht)	45,5	44,9	41,0	45,8
Ernstig overgewicht	10,5	12,3	11,3	12,9
Ontbijten				
Ontbijt minder dan 5 dagen per week	8,7	10,2	11,8	
Bewegen				
Voldoet niet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (op tenminste 5 dagen minimaal 30 minuten matig intensief bewegen)	41,1	41,2	38,9	39,8
Voldoet niet aan de fitnorm (minimaal 3 maal per week 20 minuten intensief bewegen)	79,7	77,8	78,8	79,5
Genotmiddelen				
Roken				
Rookt	18,6	21,6	21,0	23,1
Alcoholgebruik				
Zware drinker (binge drinken)	13,5	10,4	10,4	10,9
Overmatige drinker (Mannen: >14 glz per wk; Vrouwen: >7 glz per wk)	21,8	19,8	19,0	18,3
Alcoholafhankelijk	10,6	9,2	9,4	
Drugsgebruik				
Ooit cannabis gebruikt	24,2	25,9	23,6	
Afgelopen 4 weken cannabis gebruikt	1,8	2,5	2,4	
Cannabisafhankelijk	10,6	9,2	9,4	
Ooit harddrugs gebruikt	10,7	8,5	7,8	
Afgelopen 4 weken harddrugs gebruikt	2,8	1,4	1,0	
Ooit lachgas gebruikt	9,8	5,8	4,7	
Afgelopen 4 weken lachgas gebruikt	0,0	0,3	0,2	
Fysieke omgeving				
Ontevreden met de woning				
Ontevreden met de woning	4,4	4,1	4,7	
Geluidshinder				
Verkeer op wegen waar je harder mag dan 50 km/u	12,3	19,9	22,5	18,7
Verkeer op wegen waar je niet harder mag dan 50 km/u	20,6	25,9	34,3	29,5
Treinverkeer	8,0	11,4	12,4	9,7
Vliegverkeer	14,5	30,1	15,7	18,3
Brommers/scooters	27,7	37,6	45,9	38,3
Buren	27,2	28,2	36,2	31,6
Bedrijven/industrie	7,1	7,5	7,6	
Bezorgdheid gezondheid door woonsituatie				
Door wonen in een drukke straat	2,6	2,0	2,7	
Door zendmasten voor radio/tv of bij antennes voor mobiele telefoons	3,0	2,5	3,0	
Door bedrijven of industrie in de buurt	3,0	1,9	1,7	

GEZONDHEIDSMONITOR 19-64 JAAR 2016

Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

	Gemeente Oudewater n=435 Respons=39,5% %	Subregio Utrecht West n=3343 Respons=40,9% %	Regio Utrecht n=16949 Respons=38,1% %	Nederland n=221.881 Response=32,7% %
Sociale omgeving				
Eenzaamheid				
Ernstig eenzaam	7,6	6,9	9,3	10,0
Sociaal weerbaar	63,4	62,5	60,7	
Contactarm	1,0	1,3	1,2	
Eenzaam/niet geïsoleerd	28,1	28,6	29,2	
Sociaal geïsoleerd	7,5	7,7	8,9	
Contacten in de buurt				
Minder dan 1 keer per maand	6,0	5,5	5,0	
Zelden of nooit	7,8	8,6	9,2	
Veiligheid en huiselijke relaties				
Ooit slachtoffer geweest van huiselijk geweld	5,5	7,1	7,8	
Psychisch/emotioneel geweld	4,2	4,5	5,7	
Lichamelijk geweld	3,2	4,1	4,1	
Ongewenste seksuele benadering	0,6	1,4	1,3	
Seksueel misbruik	0,5	1,5	1,1	
Gevoelens van onveiligheid in de buurt				
Weleens onveilig overdag	3,5	4,2	5,5	
Weleens onveilig 's nachts	12,4	14,5	16,8	
Zorggebruik				
Contact in afgelopen jaar met:				
Huisarts	79,6	77,0	77,2	
Medisch specialist	36,6	39,3	39,7	
Bedrijfsarts	7,3	8,2	8,8	
Diëtist	5,0	6,2	5,5	
Fysiotherapeut	30,4	33,0	34,3	
Thuiszorg	2,7	2,3	2,3	
GGZ	3,4	3,0	4,5	
Maatschappelijk werk	2,3	2,5	2,4	
Verslavingszorg/CAD	0,5	0,2	0,4	
Vrijgevestigd psycholoog	5,6	5,3	6,2	
Vrijgevestigd psychiater	0,8	1,0	1,3	
Sociaal wijkteam	2,8	1,5	2,5	
Opvoedingsondersteuning				
Krijgt praktische hulp	35,5	38,0	32,9	
Vindt hulp onvoldoende	3,5	7,4	7,3	
Krijgt steun van familie/vrienden/kennissen of burens	26,8	26,6	23,0	
Zorgen over de opvoeding (in de afgelopen 12 mnd)	1,9	5,7	6,7	
Reden geen behoefte aan deskundige hulp of advies:				
Geen deskundige hulp of advies nodig	86,0	80,8	80,6	
Ja, krijg al deskundige hulp of advies	11,2	11,9	14,0	
Ja, ik sta op een wachtlijst	0,0	1,0	0,7	
Ja, heb hulp gezocht, maar kon nergens terecht	0,0	0,5	0,4	
Ja, maar nog niet geprobeerd hulp te zoeken	2,8	4,6	3,2	
Ja, maar weet niet waar ik hulp zoeken moet	0,0	1,2	1,1	

GEZONDHEIDSMONITOR 19-64 JAAR 2016

Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
n=435	n=3343	n=16949	n=221.881
Respons=39,5%	Respons=40,9%	Respons=38,1%	Response=32,7%
%	%	%	%

Zelfredzaamheid

Regie eigen leven

Onvoldoende regie over het eigen leven	5,9	6,7	7,4	8,6
Sociaal uitgesloten	3,5	3,8	4,4	

Kan zichzelf niet redden, problemen met:

Boodschappen doen	0,8	0,8	1,2	
Huishoudelijke taken	2,0	2,4	2,4	
Administratie/Financiën	1,9	2,8	3,1	
Lopen/zitten en gaan staan	1,4	1,6	1,7	
Algemene dagelijkse activiteiten (wassen, aankleden etc.)	0,3	0,6	0,6	
Opvoeding van de kinderen	0,0	0,2	0,4	
Lichamelijke gezondheid	1,7	2,9	3,3	
Psychische gezondheid	2,0	2,2	3,0	
Aangaan en onderhouden van sociale contacten	2,4	2,4	2,6	

Sociale steun

Kan voor hulp of zorg terug vallen op:

Familie	95,5	95,2	94,7	
Vrienden/kennissen	93,0	94,6	94,3	
Mensen in de buurt	88,3	88,2	87,5	

Indien men niet kan terugvallen voor hulp of zorg op familie/vrienden/kennissen/mensen in de buurt hoe komt dat:

Wil geen vreemden in huis	2,9	2,5	2,5	
Vervelend om te vragen	12,5	9,5	10,1	
Weet niet bij wie terecht	6,6	5,9	5,8	
Wil niemand tot last zijn	13,1	12,5	12,2	
Wil niet afhankelijk zijn van anderen	10,1	10,8	11,0	

Sociale, emotionele en praktische steun

Heeft geen mensen om zich heen die willen helpen, karweitjes willen doen	11,5	15,3	15,1	
Heeft niemand om mee te praten over persoonlijke problemen	6,7	7,3	8,2	
Gaat niet voor de gezelligheid bij familie, vrienden, kennissen of burens langs of komen niet bij hem/haar thuis langs	5,3	6,2	6,5	
Geen sociale, praktische en emotionele steun	8,4	8,9	10,1	

Financiële situatie

Financiën

Enige tot grote moeite met rondkomen	15,1	14,5	17,9	19,9
Problematische schulden	5,0	4,6	5,2	
Is niet in staat om een onverwachte noodzakelijke uitgave van €1000 te betalen zonder daarvoor schulden te maken	11,5	14,8	16,2	

GEZONDHEIDSMONITOR 19-64 JAAR 2016

Kernindicatoren gemeente Oudewater, (sub)regio en Nederland

Indien percentages vetgedrukt zijn betekent het dat ze significant afwijken van het percentage waarmee ze vergeleken zijn. Voor een regionaal percentage is een vergelijking met Nederland gemaakt. Het gemeentepercentage en subregiopercentage is vergeleken met het regiopercentage.

Gemeente Oudewater	Subregio Utrecht West	Regio Utrecht	Nederland
n=435	n=3343	n=16949	n=221.881
Respons=39,5%	Respons=40,9%	Respons=38,1%	Response=32,7%
%	%	%	%

Maatschappelijke participatie

Maatschappelijke participatie

Doet vrijwilligerswerk	40,5	36,2	31,4	29,3
Heeft weleens het gevoel om buiten de samenleving te staan	17,7	17,5	18,8	
Voelt zich weleens gediscrimineerd vanwege geloof, huidskleur, seksuele voorkeur of leeftijd	9,3	13,4	14,1	

Mantelzorg

Is mantelzorg (minimaal 3 mnd en/of minimaal 8u/wk)	16,1	14,7	13,6	14,0
Mantelzorgvervoerder voelt zich overbelast	11,6	11,3	14,4	14,6
Heeft behoefte aan af en toe een gesprek met een professional, waar ze hun verhaal kwijt kunnen en advies kunnen krijgen	10,6	8,8	9,6	
Heeft behoefte aan contact met andere mantelzorgers om ervaringen te delen en tips te krijgen	9,4	5,3	6,7	
Heeft er behoefte aan dat iemand af en toe tijdelijk de zorgtaken overneemt	12,6	14,4	16,2	
Heeft behoefte aan informatie	15,7	15,0	18,2	
Heeft behoefte aan financiële ondersteuning	13,0	13,8	16,4	
Heeft behoefte aan materiële hulp	5,5	5,7	9,2	

Reden waarom er mantelzorg gegeven wordt:

Lichamelijke beperking	4,3	5,2	5,6	
Psychische of psychiatrische ziekte	2,2	1,6	2,0	
Dementie	3,7	3,3	3,2	
Verstandelijke beperking	1,0	0,8	1,2	
Is in de laatste levensfase	0,7	1,1	1,1	

Kwaliteit van leven

Ervaren gezondheid

(zeer) Goed ervaren gezondheid	88,1	82,7	81,4	79,5
--------------------------------	-------------	-------------	-------------	------